

KLASSTAN TÍS JUMÍSTÍN BIR TÚRI – BUL PÁN OLIMPIYADASÍ

Sagidullaeva Klara Seytniyazovna

Qaraqalpaq mámleketlik universiteti, izleniwshi

Ключевые слова: обучение, художественная конференция, деятельность кружка, внеаудиторное занятие, образ.

Key words:, training, literary conference, activiry of the club, extra classes, character.

Ulıwma orta bilim beriw mekteplerde qaraqalpaq ádebiyatınan pán olimpiadasın ótkeriw eń juwapkershilikli metodikalıq jumıslardan sanaladı. Pán olimpiadası - bul oqıwshınıń qaraqalpaq tili hám ádebiyatı boyınsha toparda hám klasstan tıs úyrengenleriniń nátiyjesi. Oqıwshılardıń qaraqalpaq ádebiyatı boyınsha alǵan bilimleri jarıs nátiyjelerinde kórinedi. Bul haqqında belgili metodistler professor E.Berdimuratov hám Q.Pirniyazovlar bılay degen edi: “Qaraqalpaq tili boyınsha klassta hám klasstan tıs úyrengenleriniń nátiyjesi, oqıwshılardı ulıwma tekseriwden ótkeriw jolı menen juwmaqlanıwı tiyis. Ol juwmaq olimpiada arqalı ótkeriledi”. Alımlardıń bul pikirleri tikkeley qaraqalpaq átebiyatı boyınsha ótkeriletuǵın pán olimpiadasına da baylanıslı ayılǵan bahalı metodikalıq kórsetpeler dep esaplawǵa boladı. Sebebi, ulıwma orta bilim beriw mektep hám akademiyalıq liceylerde de qaraqalpaq tili hám ádebiyatı pánleri bir-birine baylanıslı úyreniledi. Ádebiyatshı muǵallım til nızamların, ilimlerin de jaqsı biliwi kerek. Olimpiada ótkeriw barısında oqıwshılardıń qaraqalpaq ádebiyatı boyınsha alǵan bilimi tekseriledi. Sonıń menen birge oqıwshılardıń sawatlıǵı, jazba hám awızeki sóylew mádeniyatı, óz betinshe pikirlew qábileti anıqlanadı.

Ulıwma orta bilim beriw mektep oqıwshıları pán boyınsha jarısqa qatnasıp, bilimin sınap kóredi. Nátiyjede olardıń ádebiyatqa bolǵan qızıǵıwshılıǵı artadı. Qaraqalpaq tili hám ádebiyatı boyınsha olimpiada toparda, liceyde, rayon boyınsha, soń respublikalıq kóleminde ótkeriledi.

Uliwma orta bilim beriw mekteplerde qaraqalpaq ádebiyatı boyınsha jılına eki márte ótkerilse boladı. Liceyde birinshi márte qıs aylarında baǵdarlamada berilgen materiallar tiykarında ótkerilip, olardıń juwmaǵı tuwralı aytıp, eń jaqsı juwap bergenlerge maqtaw sózler menen xoshametlep, toparda 30 oqıwshı bolsa, solarǵa bilim sınaǵı orın belgileniwi kerek. Licey kóleminde ekinshi márte oqıw jılınıń aqırında ótkerilip, juwmaǵı aytilip, joqarı orın alǵan oqıwshılardı xoshametlew kerek. Nátiyjede oqıwshılardıń bilimi jetilisip, shınıǵıp baradı. Rayon hám qala kóleminde ótkeriletuǵın ekinshi basqısh pán olimpiadasına (bilim sınaǵına) oqıwshı tayarlanıp baradı. 2-basqısh pán sınaǵına jeńimpaz bir oqıwshıdan qatnasadı. Ol óz bilimi arqasında liceydiń abırayın joqarı kóteriwge háreket isleydi. 3-basqısh respublikalıq pán sınaǵı bolıp, oǵan 2-basqısttan ozıp shıqqan jeńimpaz qatnasıp, óz rayon hám qalalıq kólemindegi qaraqalpaq tili hám ádebiyatı muǵallimleriniń abırayın kóteriwge háreket etedi. Respublikalıq pán olimpiadasınıń jeńimpazları bahalı sawǵalar hám “Húrmet jarlıǵı” menen bilimlendiriw ministrligi tárepinen sıyılıqlanadı. Jáne de joqarı oqıw orınlarına qaraqalpaq tili hám ádebiyatı baǵdarı boyınsha test imtixansız oqıwǵa qabıllanadı. Birinshi orındı iyelegen oqıwshılardıń pán muǵallimlerine bilimlendiriw ministrligi tárepinen “Húrmet jarlıǵı” beriledi.

Bilimler sınaǵın ótkeriw quramı hám tóreshiler oqıwshılardıǵa pedagogikalıq-psixologiyalıq jaqtan sheberlik penen qatnas jasawı tiyis. Sebebi jeńilgen oqıwshılardıń qaraqalpaq ádebiyatına qızıǵıwshılıǵı birden tómenlep ketiwi múmkin. Sonlıqtan bunday qubılıslardıǵa jol qoymaw maqsetinde olardıǵa pedagogikalıq jaqtan durıs qatnas jasawı kerek. Pán olimpiadası (bilimler sınaǵı) jaqsı ótiwi qaraqalpaq ádebiyatı muǵallimlerine baylanıslı boladı. Sebebi oqıwshılardı pán olimpiadasına qaraqalpaq ádebiyatı boyınsha mektepten baslap izbe-iz metodikalıq sheberlik penen tayarlap barıwı zárúr. Sonday-aq, pán olimpiadasına túsetuǵın awızsha hám jazba jumıs boyınsha sorawlar menen temalardı oqıwshılardıǵa tanıstırıp barǵan metodikalıq talaplardan sanaladı. Biraq ayırım oqıwshılar jaqsı oqıytuǵın oqıwshılardan kómek sorawǵa bolmaydı.

Uliwma orta bilim beriw mekteplerde qaraqalpaq ádebiyatı boyınsha

ótkeriletuđın pán olimpiadasına qoyılatuđın talaplar hám bahalarǵa toqtayıq. Qaraqalpaq ádebiyatınan ótkeriletuđın bilimler sınađı dáslep mektepte, rayonda hám respublika kóleminde ótkeriledi. Olimpiada qatnasıwshıları pánler boyınsha jazba hám awızeki bilim kónlikpelerin tekserip kóredi. Usı kóz qarastan qaraǵanımızda licey oqıwshıları ushın jazba jumıs boyınsha tómendegi metodikalıq kórsetpeler beriliwi kerek:

Ulıwma orta bilim beriw mektep oqıwshıları shıǵarma jazıw sheberligin kórsetedi. Bul basqıshta olardıń dóretiwshilik, erkin pikirlew qábileti jáne sawatı sınaqtan ótkeriledi.

Jazba jumıs ushın temalar kóp variantlı usılında tayarlanadı.

1-variant

1. Ana-tilim – ruwxıy baylıǵım
2. Berdaqtıń qosıqlarında miynet temasınıń jırlanıwı
3. Ájiniyazdıń lirikasında Watan temasınıń súwretleniwi

2-variant

1. Jiyeń jırawdıń “Posqan el” shıǵarmasında shayır obrazınıń súwretleniwi
2. İ.Yusupov qosıqlarında tábiyattıń jırlanıwı
3. Sh.Seyitovtıń “Qashqın” povestiniń ideyalıq mazmunı

3-variant

1. “Edige” dástanında Nuratdiyın obrazı
2. Ájiniyazdıń “Bozataw” poemasında tariyxıy derekler
3. T.Qayıpbergenovtıń “Muǵallıme raxmet”, “Suwıq tamshı” shıǵarmalarında obrazlarǵa sıpatlama

Bul variantlar oqıwshılardıń qatnasında stol ústine jayılıp qoyıladı. Oqıwshılardıń birewi qálegen varianttı aladı. Sol alǵan variantındaǵı temalar taxtaǵa jazıladı. Oqıwshılardıń qálewi boyınsha úsh temanıń birewi boyınsha shıǵarma jazadı. Jazba jumıstıń temaları oqıwshılardı dóretiwshilik izleniwge, jeke pikir-usınısın bildiriwge, bir qıylı temalardaǵı bir neshe dereklerde bildirilgen pikirlerinen ulıwma juwmaq shıǵara alıwǵa hám onı jaza biliwge qaratılıwı tiyis.

Qaraqalpaq ádebiyatınıń muǵallımı dóretiwshilik jazba jumıstı bahalaw

ólshemlerin toparda alinatúgín jazba jumısqa qoyılatúgín bahalardan ayırmashılıqları bar ekenligin biliwi zárúr. Jarısqa qatnasıwshı oqıwshılar tómendegi bilim, kónlikpe hám uqıplılıqlardı tolıq ózlestire alıwı kerek.

Pán olimpiadasına qatnasıwshınıń dóretiwshilik jazba jumısı boyınsha tómendegi talaplarǵa juwap beriliwi shárt:

Mazmunına qoyılatúgín talaplar tómendegilerden ibarat:

Shıǵarma jumısınıń mazmunı, jobası dóretiwshilik penen, izbe-iz temaǵa say dúzilgen hám teksttiń mazmunı ózinde tolıq ráwishte kórsetilip tursa, temaǵa say keletúgín kirispe sóz (epigraf) durıs tańlangan, tema durıs, tolıq hám izbe-iz jazılǵan, ádebiy tekst jaratıw nızam-qaǵıydalarına tuwrı kelse, erkin dóretiwshilik pikirlep jazılǵan, pikiri anıq, tiykarlı bolsa, temanıń mazmunı, ádebiy tildiń normalarına ámel qılǵan halda jazılsa, temaǵa say citatalardı durıs tańlasa, jobanıń bántleriniń mazmunı berilgen, tekste milliy hám ulıwma insanıyılıq qádiriyatlardan (hikmetli sóz, naqıl-maqal h.t.b.) orınlı paydalanǵan bolsa, tekst tema boyınsha ulıwma juwmaqlanǵan, temanıń mazmunı házirgi dáwir menen baylanıstırılǵan, shıǵarma jumısı taza hám sulıw jazılǵan bolıwı kerek.

Oqıwshılardıń pán olimpiadasındaǵı jazba jumıslarǵa qoyılatúgín talaplardı tóreshiler qadaǵalap baradı. Ayırım waqıtlarda jazba jumıstaǵı qátelerdiń sanı joqarıdaǵı ólshemge tuwrı kelmewi múmkin. Bunday jaǵdaylarda 2 puntuaciyalıq qátetni 1 orfografiyalıq qáte ornına, 2 yamasa 3 orfografiyalıq qátetni 1 stillik qáte sıpatında bahalaw múmkin. Qátelerdiń (stillik, orfografiyalıq, puntuaciyalıq) hár biriniń sanı jámi 10 nan assa oqıwshınıń bahası óz-ózinen tómenleydi. Pán olimpiadasında jazba jumıslar oqıwshılardıń bilim kónlikpelerin iyelewde áhmiyetli orın tutadı. Olardıń jazba sawatlılıǵı, pikirlew qábileti anıq kórinedi.

Ulıwma orta bilim beriw mektepler boyınsha ótkeriletúgín pán olimpiadasında qaraqalpaq ádebiyatınan awızeki juwapları da oqıwshılardıń bilimin bahalawda belgili orındı iyeleydi. Awızsha juwapları olardıń awızeki pikirlew uqıplılıǵın, ózbetinshe izleniw, tez juwap beriw qábiletlerin tekseredi. Qaraqalpaq ádebiyatı boyınsha ótkeriletúgín bilim sınasınıń ekinshi bólimi

awızeki sawbetlesiw turinde boladı. Bunda oqıwshınıń qansha kórkem shıǵarmanı oqıǵanı, qay dárejede túsiniwi, shıǵarmadan alǵan tásiiri, oqıǵan hám yadlaǵan shıǵarmalarınıń dizimi dúziledi. Tóreshiler quramı tárepinen tańlangan shıǵarma boyınsha sawbetlesiw ótkeriledi. Yadlaǵan shıǵarmaların kórkem etip aytıp beriwi sınap kóriledi.

Paydalanılǵan ádebiyatlar:

1. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде қарақалпақ әдебиятын сабақтан тыс жұмыслар арқалы үйрениўдиң илимий методикалық мәселелери. (Методикалық қолланба). – Нөкис, «Miraziz Nukus», 2018. – 5 б.т. – 80 б.
2. Юсупов К.А. Қарақалпақ әдебиатын оқыту методикасы. Сабалық. – Ташкент: Sano-standart, 2018. – 21 б.т. – 336 б.
3. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде қарақалпақ әдебиятын оқыту методикасы. Монография. – Нөкис: Қарақалпақстан, 2019. – 7 б.т. – 112 б.
4. Юсупов К.А. Академик лицейларда қарақалпақ адабиётини үкитиш методикаси (педагогика фанлари доктори (DSc) диссертацияси автореферати). – Нөкис: Miraziz Nukus, 2021. – 66 бет.
5. Юсупов К.А. Кórkem shıǵarmaların mazmunıń úyreniw metodikası. Oqıw qollanba. – Ташкент: Yosh avlod matbaa, 2021. – 23,75 б.т. – 380 б.
6. Юсупов К.А. Qánigelik hám pedagogikalıq ámeliyat. Oqıw qollanba.– Nókis: Ilimpaz, 2021.. – 60 б.
7. Yusupov KA Arnawlı pánlerdi oqıtıw metodikası. sabaqlıq. – Ташкент: INNOVATSIYA-ZIYO, 2022. – 19 б.т. – 304 б.
8. Qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıw texnologiyaları. Oqıw qollanba. – Ташкент: INNOVATSIYA-ZIYO, 2022. – 9.3 б.т. – 144 б.
9. Konis A. Yusupov. Studying Forms of Teaching Karakalpak Poetry at Academic Lyceums. Eastern European Scientific Journal. Germany. Ausgabe, 3-2018. 72-75.
10. Konis A. Yusupov. Studying Karakalpak Poetry in Academic Lyceums by Various Methods in Class. Eastern European Scientific Journal. (ISSN 2199-7977). Germany. 1-2019. 83-85.

11. Yusupov K.A. Scientific and theoretical foundations of teaching Karakalpak literature at academic lyceums // Journal of Critical Reviews. (ISSN 2394-5125). – Vol 7, Issue 7, 2020. – №1. – P.P. 349-354 (<https://www.scopus.com/sourceid/21100920227>).
12. Yusupov K.A. Akademik litseylarda qoraqalpoq adabiyoti // Til va adabiyot ta'limi. – Тошкент, 2020. – №6. – Б. 40-41 (13.00.00. №8).
13. Yusupov K.A. Methods of teaching literary material at academic lyceums according to the program // Academicia. An International Multidisciplinary Research Journal (India). (ISSN: 2249-7137). – Vol. 10 Issue 5, 2020. – P.P. 1628-1634 (Impact Factor: SJIF 2020= 7,13).
14. Yusupov K.A. Curricula for teaching karakalpak literature. // Academicia: An International Multidisciplinary Research Journal <https://saarj.com>. Academicia ISSN: 2249-7137 Vol. 11, Issue 5, May 2021, Стр. 1069-1074. Impact Factor: SJIF 2021 = 7.492, 10.5958/2249-7137.2021.01525.1
15. Yusupov K.A. Scientific and methodological problems of studying karakalpak literature. //Asian Journal of Multidimensional Research (AJMR) <https://www.tarj.in>. ISSN: 2278-4853 Vol 10, Issue 5, May, 2021. Стр. 585-590. Impact Factor: SJIF 2021 = 7.699. 10.5958/2278-4853.2021.00451.1
16. Юсупов К.А. Изучение творчества Чингиза Айтматова в академических лицеях // Til va adabiyot ta'limi. – Тошкент, 2021. – №7. – стр. 52-53 (13.00.00. №8).
17. Yusupov K.A., Seytjanov J.E. Problems of artistic psychologism in Karakalpak prose. Philosophical Readings XIII.4 (2021), pp.2054-2060.2054 10.5281/zenodo.5584439. Info@philosophicalreadings.org
18. Юсупов К.А. Ш.Сейтов прозасын таллаў усыллары. (Методикалык қолланба). – Нөкис, «Miraziz Nukus», 2017. – 4 б.т. – 64 бет.
19. Юсупов К.А. Научно-методических основы преподавания каракалпакской литературы. International Scientific Journal Theoretical & Applied Science p-

ISSN: 2308-4944 (print) e- ISSN:2409-0085 (online) Year: 2021 Issue: 11. Pp. 362-371. <http://T.Science.org>.

20. Юсупов К.А. Педагог шайыр лирикаси ҳам тәлим-тәрбия мәселелери // Пим ha'm ja'miyet. Нукус давлат педагогика институти журнали. – Нукус, 2021. – №4. – Б. 100-102.
21. Юсупов К.А. Өсербай Әлеўовтың лирикасын үйрениў. «Әмиўдәрья» журналы, 2021, – №4, – Б. 63-68.
22. Юсупов К.А. Развитие устной культуры учащихся на уроках литературы // Til va adabiyot ta'limi. – Тошкент, 2022. – №1. – Б. 70-71
23. Yusupov K.A. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida qoraqalpoq adabiyotini o'qitish masalalari// Til va adabiyot ta'limi. – Тошкент, 2022. – №2. – Б. 17-18 (13.00.00. №8).
24. Yusupov K.A. Teaching students the methods of artistic depiction in Karakalpak prose. // Journal of Hunan University (Natural Sciences). Vol. 49. No. 04. April 2022. Page - 590-603.
25. Yusupov K.A. Methods of selection of Karakalpak Novels. // Journal of Positive School Psychology. (Scopus) Volume. 6, No. 4 (2022). Page - 26-30. ISSN: 7152-7159.
26. Yusupov K.A. Learning Discussing the Epic Novels. // Eurasian Journal of Learning and Academic Teaching. Volume 7 I March 2022. Page - 26-30. ISSN: 2795-739X.
27. Юсупов К.А. Обучение основам письменной речи учащихся. // «PEDAGOGS» international research journal. Volume-7, Issue-1, April-2022. – Стр. 176-181.
28. Yusupov K.A. Theoretical foundations of teaching Karakalpak literature. // GALAXY international interdisciplinary research journal (GIIRJ). ISSN (E): 2347-6915. Vol. 10, Issue 5. May, (2022). PP. 210-216.
29. Yusupov K.A. Qoraqalpoq adabiyotini uqitish masalalari // Journal of new century innovations. (WSRjournal.com), Volume - 5, Issue - 6. May, (2022). PP. – 113-122.

30. Юсупов К.А. Изучение произведений писателя на уроках литературы // Международный научно-образовательный журнал «Образование и наука в XXI веке». Выпуск №26 (том 4), май, 2022. – Стр. 196-201.
31. Yusupov K.A. Methodology for analyzing lyrical works in literature lessons. // Miasto Przyszłości. (**Impact Factor: 9.2**). Vol. 26 (2022). Page - 200-208. ISSN: 2544-980X.
32. Юсупов К.А. Изучение творчества С.Мажитова в школе. //V Международный журнал научных исследований «Научный импульс». Выпуск №1, 30 август, 2022. – Стр. 44-50.
33. Yusupov K.A. Methods of Teaching the Works of O.Satbaev in Schools. // Journal of intellectual property and human rights. Vol. 01 Issue. September - 2022. Page – 44-53. ISSN: 2720-6882.
<https://juournals.academiczone.net/index.php/jiphr>
34. Yusupov K.A., Jiemuratova A.S. Development of Oral and Written Speech of Students in Schools. // Journal of intellectual property and human rights. Vol. 01 Issue. September - 2022. Page – 56-66. ISSN: 2720-6882.
<http://juournals.academiczone.net/index.php/jiphr>
35. Yusupov K.A. of Teaching Korakalpok literature // Central asian journal of literature, philosophy and culture. Vol. 03 Issue: 10 - 2022. Page – 75-85. eISSN: 2660-6828.
36. Юсупов К.А. Образ Айдос бия в каракалпакской литературе. // I International science conference on multidisciplinary research, Abstracts of International Scientific and Practical Conference. Berlin, Germany January 19-21, 2021, стр. 766-769
37. Юсупов К.А. Изучение в современной каракалпакской лирике. / III International science conference on e-learning and education, Abstracts of III International Scientific and Practical Conference. Lisbon, Portugal February 2-5, 2021, стр. 349-353.
38. Юсупов К.А. Изучение творчество Казакбай Юлдашева /V Международная научно-практическая конференция по новым тенденциям в

науке и образовании «Theoretical and scientific bases of scientific thought», 16-19 февраля, 2021 г., Рим, Италия, стр. 503-508.

39. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде Аббаз Дабылов лирикасын оқытыў технологиялары. /VI Международная научно-практическая конференция по фундаментальным наукам, искусству, бизнесу и образованию, интернет-технологиями и обществу. 23-26 февраля, 2021 г., Стокгольм, Швеция, стр. 431-432.

40. Юсупов К.А. Юсупов И.К. Лирикалық шығармаларды оқытыў методикасы. /VI Международная научно-практическая конференция по фундаментальным наукам, искусству, бизнесу и образованию, интернет-технологиями и обществу. 23-26 февраля, 2021 г., Стокгольм, Швеция, стр. 469-474.

41. Юсупов К.А. Изучение литературных жанров. / VIII Международная научно-практическая конференция «Problems and tasks of modernity and approaches to their solution», 02-05 марта, 2021 г., Токио, Япония, стр. 198-203.

42. Юсупов К.А. Изучение творчества Аденбая Тажимуратова в академических лицеях. /IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Израил, стр. 226-232.

43. Юсупов К.А. Изучение произведения писателя в академических лицеях. // IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Иерусалим, Израил, стр. 233-238.

44. Юсупов К.А., Алламбергенова Минайым. Изучение творчества Кали Жуманиязова в академических лицеях. /IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Израил, стр. 239-243.

45. Юсупов К.А. Изучение творчества Конысбай Камалова в академических лицеях. // IX Международная научно-практическая конференция

«Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Иерусалим, Израил, стр. 250-256.

46. Юсупов К.А. Изучение произведения Мамбеталы Кайыпова в академических лицеях. // IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Израил, стр. 257-264.

47. Юсупов К.А. Изучать разборы эпических произведений в академических лицеях. /X Международная научно-практическая конференция «Topical issues, achievements and innovations of fundamental and applied sciences», 09-12 марта, 2021 г., Лиссабон.

48. Юсупов К.А., Академиялық лицейлерде көркем шығармаларды оқыту технологиялары. /X Международная научно-практическая конференция «Topical issues, achievements and innovations of fundamental and applied sciences», 09-12 марта, 2021 г., Лиссабон, Португалия: стр.237-242

49. Юсупов К.А. Жазыушылардың дәретіушилик психологиясы. / XIII Международная научно-практическая конференция «Development of modern science: theory, methodology, practice», 18-19 марта, 2021 г., Мадрид, Испания: – стр. 180-185.

50. Юсупов К.А. Использование современных педагогических технологий в преподавании каракалпакской литературы / Материалы **Международной** научно-практической конференции. «Татарская литература и культура в контексте взаимодействия национальных литератур и искусств». Казанский федеральный университет, 26-27-марта, 2021 г. Стр.356-362.

51. Юсупов К.А. Изучение творчества Сапа Матчанова. /XV Международная научно-практическая конференция «The world science of modernity. Problems and prospects of development», 25-26 марта, 2021 г., Париж, Франция: стр. 170-175.

52. Юсупов К.А. Инновационные технологии в обучении каракалпакской литературе /Материалы Международной научно-практической конференции.

«Татарская поэзия и культура второй половины XX начала XXI века». Казань, 26- апреля, 2021 г. Стр.341-346.

53. Юсупов К.А. Т.Қайыпбергеноньтың «Айдос баба» (Мың тиллаға баҳаланған гелле) драмасын таллаў усыллары / «Түркий халықлары фольлоры хэм әдебияты тарийхы изертлениўиниң әхмийетли мәселелери» атамасындағы online халықаралық илимий-теориялық конференция материаллары топламы. – Нөкис: НМПИ баспасы, 2021 (27-28-май), – 245-248-бб.

54. Юсупов К.А. Карақалпақ прозасында миллий психологияның сәўлелениўи. /«Түркий филологияның әхмийетли мәселелери» атамасындағы халықаралық илимий-теориялық конференция материаллар топламы. Нөкис, «Қарақалпақстан», 2021, 113-118-бб.

55. Юсупов К.А., Кабулова М.Т. Развитие литературной речи и письменного языка учащихся на уроках литературы. “Models and methods for increasing the efficiency of innovative research” a collection scientific works of the international scientific conference (11 Desember, 2021) – Berlin: Copenhagen, 2021. ISSUE– p. 161-165.

56. Юсупов К.А. Анализ методика художественного произведения /Сборник материалов Международную научно-практическую конференцию посвященной 60 – летию кафедры «Педагогика» на тему: «Современное общество и педагогическое образование». Казакстан, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия университети. 22-апреля, 2022 г Стр.268-271.

57. Юсупов К.А. Ádebiyat sabaqlarında oqıwshılardıń dóretiwshilik kompetenciyasın rawajlandırıw. /The and analytical aspects of recent research: International scientific-online conference, Part 1, Issue 5: May 31st 2022. Turkiya, Istanbul: pp. 104-109.

58. Юсупов К.А. Эпик асарларини ўрганиш усуллари. / в конференция и публикацию статьи в сборнике «Международная конференция академических наук », 25- сентябрь, 2022. Россия. Стр. 115-126. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7111598>.

59. Юсупов К.А. Изучение лирических произведений на уроках литературы. /Spain International scientific-online conference: "Solution of social problems in management and economy" Part 1, Issue 2: September 20, 2022. www.conf.com. Spain, Испания: pp. 21-26.
60. Yusupov K.A. Allamberganova M. Akademiyalıq liceylerde poeziyalıq shıǵarmalardı oqıtıw usılları. /Proceedings of international Conference on Educational Discoveries and Humanities. Vol. 1 No.1 (2022): ICEDH. Texas, USA.pp. 46-58.
61. Юсупов К.А. Халмурат Сапаров дөретиўшилиқ жолы. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 1996. 3-4-саны, 54-60.
62. Юсупов К.А. Бердақ шығармаларын үйрениў усыллары. «Қарақалпақстан муғаллими» журналы, Нөкис, 1996. 1-2-саны, 12-15.
63. Юсупов К.А. «Айдос бий» дәстаны хәм тарийх. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 2000. 2-саны, 94-96
64. Юсупов К.А. (авторлар менен бирге) Оқыўшыларымыз пикир айтады. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 2000. 3-саны.
65. Юсупов К.А. «Айдос бий» дәстаны хәм тарийх. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 2000. 6-саны, 112-115.
66. Юсупов К.А. Хәзирги дәўир хәм Бердақ шайыр мийрасына көз қарас. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 2001. 2-саны, 126-128.
67. Юсупов К.А. Хәзирги дәўир қарақалпақ әдебиятында Айдос бий образы. ӨзРИАҚҚБ «Хабаршысы» журналы, Нөкис, 2001. 5-саны, 130-131.
68. Юсупов К.А. Хәзирги дәўир қарақалпақ әдебиятында Айдос бий образының өзгешеликлери. ӨзРИАҚҚБ «Хабаршысы» журналы, Нөкис, 2001. 6-саны, 138-139.
69. Юсупов К.А. «Шырашылар» романының көркем психологизми. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 2006. 6-саны, 112-115.
70. Юсупов К.А. XX әсирдеги қарақалпақ прозасында көркем психологизм мәселелери. «Муғаллим хәм үзликсиз билимлендириў» журналы, 2007, 4-саны, 11-15 бб.

71. Юсупов К.А. Ишки монолог ҳам шеберлик. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис 2008. 1-саны, 113-116 бб..
72. Юсупов К.А. Лирикалық прозада көркем психологизм. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис 2008. 2-саны, 124-127.
73. Юсупов К.А. Жазыўшылардың дәретиўшилиқ шеберлигин үйрениў методикасы. ҚМУ хабаршысы, 2009, 3-4-санлар, 126-129.
74. Юсупов К.А. И.Юсуповтың «Ўатан топырағы» шығармасының мазмунын үйрениў. ҚМУ хабаршысы, 2009, 3-4-саны, 46-49.
75. Юсупов К.А. Қарақалпақ әдебиятын интерактив методлар менен оқытыў усыллары. ҚМУ хабаршысы, 2011, 1-2-саны, 58-60.
76. Юсупов К.А. Қарақалпақ лирикасын изертлеўши алымның дәретиўшилигин үйрениў. «Муғаллим ҳам үзликсиз билимлендириў» журналы, 2012, 1-саны, 3-8.
77. Юсупов К.А. «Академиялық лицейлерде И.Юсупов дәретиўшилигин лекция түрлери менен үйрениў усыллары». ҚМУ хабаршысы, 2012, 3-4-санлар, 30-32.
78. Юсупов К.А. Жазыўшылар дәретиўшилигин үйрениў усыллары. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис 2012. 4-саны, 115-118.
79. Юсупов К.А. Қонысбай Камалов-қарақалпақ прозасын изертлеўши алым. «Әмиўдәрья» журналы, 2014, 1-саны, 82-91.
80. Юсупов К.А. Әдилбай Қожықбаев-қарақалпақ әдебиятын изертлеўши. «Әмиўдәрья» журналы, 2014, 6-саны, 123-128.
81. Юсупов К.А. Әдебияттаныўда салмақлы орны бар алым. ҚМУ хабаршысы, №1, 2015, 132-136.
82. Юсупов К.А. Ш.Сейтов прозасында пейзаж ҳам қахарман образын үйрениў мәселелери. ҚМУ хабаршысы, №2, 2015, 92-96.
83. Юсупов Қ. Бердақ шығармаларын үйрениўде конференция сабақ түринен пайдаланыў. Түркий халықлар әдебиятының гейпара мәселелери , Нөкис-2004.Б. 30-32.

84. Юсупов Қ. Конфликт қахарманлар минез-қулқын ашыўдың негизи. Журналистика ва адабиёт: кеча ва бугун. (Илимий тўплами), 1-қисм. Т. : Юрист – маркази, 2008. 44-47.
85. Юсупов Қ. И.Юсупов поэзиясын оқытыў усыллары. «НМПИ илим билимлендириў хэм тәрбия мәселелерин раўажландырыўдағы орны», (Республикалық илимий-теориялық конференция материаллары), Нөкис, «Қарақалпақстан», 2010, 185-187.
86. Юсупов К.А. Әдебияттануў илимининң жан күйери еди... Илим хэм әдебияттың машақатлы жолларында. (илимий-әдебий хэм еске түсириўлер), Нөкис, 2012, 70-73.
87. Юсупов К.А.. Кәсип өнер коллежлеринде Т.Қайыпбергеновтиң «Көздин қарашығы» романын үйрениў усыллары. Илимий топлам (Магистрантлар ушын), Нөкис-2012.Б. 93-94.
88. Юсупов К.А. Әдилбай Қожықбаев-қарақалпақ әдебиятын изертлеўши. «Әдебиятшы - алым хэм устаз » ҚМУ, Нөкис , 2014, 125-133.
89. Юсупов К.А. Әжинияз шайырдың лирикасын оқытыўда интерактив методлардың қолланылыўы. «Қарақалпақ әдебиятының жарық жұлдызлары». (Илимий мақалалар топламы). Нөкис, «Қарақалпақстан», 2015, 42-46.
90. Юсупов К.А. Т.Қайыпбергеновтың «Тәнхә өзиңе мәлим сыр» повестинде қахарман образын жасаў усылы. «Қарақалпақ әдебиятының жарық жұлдызлары». (Илимий мақалалар топламы). Нөкис, «Қарақалпақстан», 2015, 42-46.
91. Юсупов К.А. Ғәрезсизлик дәўирде Бердақ дәретиўшилигининң үйренилиўи. «Бердақ-классикалық әдебиятымыздың бийик шыңы» атамасындағы республикалық илимий-теориялық конференция материаллары топламы. КМУ, Нөкис, 2017.
92. Юсупов К.А. Ғәрезсизлик дәўирде Бердақ дәретиўшилигин үйрениў. «Классикалық әдебияты жәмийеттеги манаўий жаңаланыў мәселелери»

атамасындағы халық аралық илимий-конференция материаллары топламы.,
Нөкис, «Илим», 2017, 49-51.

93. Юсупов К.А. Содержание и способы изучения внеклассных работ по каракалпакской литературе в академических лицеях. (Международная научно-практическая конференция «Фундаментальные научных исследования».) Астана, 2018.стр.116-122.

94. Юсупов К.А. Фантастикалық романды таллаў усыллары. / International scientific –online conference: Intellectual education techological solutions and innovative digital tools. Netherlands conference. January, 2023. - pp. 10-19.

95. Юсупов К.А. Изучение в современной каракалпакской прозы / “England” modern rpsychology and pedagogy: problems and solution. Vol. 11 No.1 (2023): London conference: January, 2023. - pp. 5-14.